

Jelenségnaptár

2000. október (JD 2 451 819–849)

A bolygók láthatósága

Merkúr. 6-án legnagyobb keleti kitérésben, 26°-ra központi csillagunktól, ám ekkor is csak fél órával nyugszik a Nap után, így helyzete megfigyelésre nem kedvező. 30-án alsó együttállásban a Nappal.

Vénusz. A hónap elején egy, a végén másfél órával nyugszik a Nap után, így egyre feltűnőbb égitestként tűndököl az esti, délnyugati égen.

Mars. A hónap végén már három és fél órával a Nap előtt kel, így a hajnali égen már könnyen megtalálható az Oroszlán, majd a Szűz csillagképekben.

Jupiter. Az esti órákban kel, így szinte egész éjszaka megfigyelhető a Bika csillagképben.

Szaturnusz. Az esti órákban kel, és egész éjszaka látható a Bikában.

Uránusz, Neptunusz. Éjfél előtt nyugszanak, az éjszaka első felében kereshetők fel a Bak csillagképben.

Mély-ég ajánlat

A **Tri** csillagkép objektumai

Beküldés: október 6-ig

A δ **Cas**– ϵ **Cas** környéki objektumok

Beküldés: november 6-ig

A **89 Psc** környéki objektumok (Psc, Cet galaxisok)

Beküldés: december 6-ig.

További információk a mély-ég rovatban

A hónap kettőscillaga: Epsilon Equei

Ennek a híres rendszernek összesen öt komponense van, amelyből vizuálisan négy különböztethető meg. A távcsőbe pillantva már kis nagyítással is feltűnik az AC páros, amely 10"-es szögtávolságával és 2 magnitúdó fényességkülönbségével a kisebb műszerekben is hálás megfigyelési célpont. A leginkább fi-

Holdfázisok

05. 10:59 UT	Első negyed
13. 08:53 UT	Telehold
20. 07:59 UT	Utolsó negyed
27. 07:58 UT	Újhold

Mira és SRA maximumok

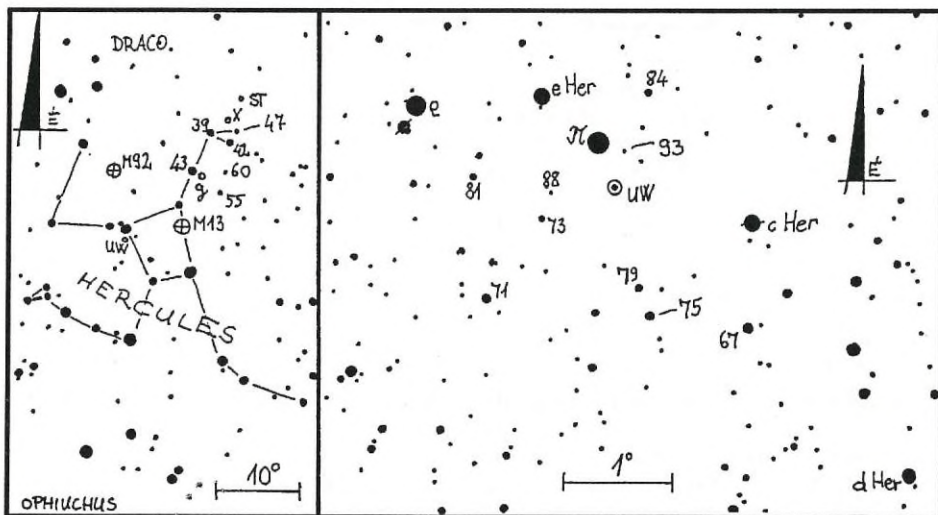
01. W And	7,4	VA 3
06. S Cas	9,7	VA 15
06. ST Sge	11,2	VA 13
07. R Cnc	6,8	VA 2
09. Z Cet	8,9	VA 15
09. U Ser	8,5	VA 3
11. SZ Cep	8,6	
11. T Aqr	7,7	VA 5
12. R UMi	9,1	VA 4
13. UX Oph	9,4	
13. AM Cyg	11,3	VA 13
13. RT Peg	9,9	VA 4
14. RT Aql	8,4	VA 8
14. R Peg	7,8	VA 4
15. WY Cyg	9,5	VA 10
17. RY Lyr	9,8	VA 13
18. X Aur	8,6	VA 3
18. W Leo	9,8	
19. SU Her	10,0	
21. S Cam	8,1	VA 9
25. S Ori	8,4	VA 4
26. BG Cyg	9,1	VA 10
27. V CVn	6,8	VA 9
28. X Cam	8,1	VA 8
29. Z Cas	10,0	VA 5

gyelemreméltók azonban az AB összetevők, amelyek binary rendszerként keringenek 101 éves periódussal. A pályamozgás javarészt a szögtávolság gyors változásában nyilvánul meg a nagyon elnyúlt és keskeny ellipszist kirajzoló látszólagos pályája miatt. Az elkövetkezendő években a társ rohamosan közeledik a főcsillaghoz; periasztronját 2021-ben éri, amikor egészen 0,1"-ig szűkül össze, tehát vizuálisan már nem lesz felbontható. A legutóbbi 1999-es, WDS-ben publikált mérés jól összhangban van W. H. van den Bos 1933-as pályaszámításával, amelyek mindegyike 0,8" szögtávolságot ad meg. Egy 102/820-as Takahashi apokromátban szemlélve a két csillag korongja 205x-ös nagyítással szépen elkülönült, lefűződő, mintaszerűen szabályos diffrakciós képet alkotva, érzékelhető eltéréssel.

A negyedik, nagyon halvány és távoli csillagot már Webb is feljegyezte Celestial Objects for Common Telescopes című művében; észrevételéhez nagyobb átmérő ajánlható a közeli fényes főcsillag miatt. Ez már csak optikai társ, amely, a C-vel ellentétben, nincs valós fizikai kapcsolatban a rendszerrel. A többes csillag ötödik komponense vizuálisan már láthatatlan: a binary pár egyik tagja spektroszkópiai kettős is egyben. (*Lat*)

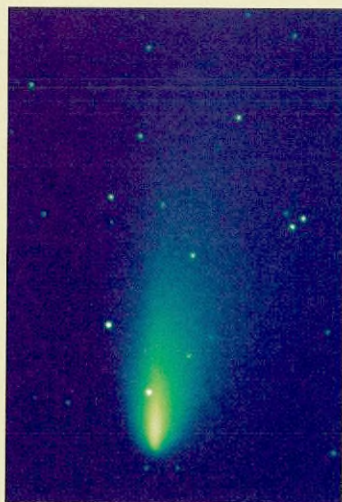
A hónap változója: UW Herculis

Habár szeptember–október folyamán fokozatosan romlik a Hercules csillagkép látthatósága, a jórészt esti ég észlelői végig elérhetik e havi ajánlatunkat, az UW Herculist. Annak ellenére, hogy a közepesen fényes binoklis félszabályos változók egyik jellegzetes képviselője, több nemzetközi szervezet (pl. AFOEV, VSOLJ) teljesen elhanyagolja észlelését. Pedig a vizuális fényességét $7^m,5$ és $8^m,5$ között változtató csillag igen bonyolult, legalább 3 periódussal leírható fénygörbéje kiemeli a hozzá hasonló „tucat-SR-ek” közül. Heti rendszerességű észlelései viszonylag hamar megtérülő befektetést jelentenek, míg a π Her árnyékában található csillag azonosítása könnyű feladat még a kezdő észlelők számára is. A mellékelt, VA 9-ből származó térkép alapján nyomon követhetjük még a g Herculis fényváltozását is. (*Ksl*)

B6

Képek a C/1999 S4 (LINEAR) üstököséről. Részletes információk az Üstökösrovatban

B7

B8

B9

B10

